

MEMĂNĂTORUL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anul IX. — No. 3.

15 Ianuarie 1910.

CUPRINSUL

- Caton Theodorian. — O noapte pierdută (schiță).
D. Nanu. — Singurătate (poesie).
I. Boteni. — Cismele (schiță).
D. Nanu. — Cinna (tragedie de Corneille Act.-I. Sc. I).
Herz. — În Bucovina (Impresii de la sezătorile literare).

DĂRI DE SEAMĂ

«Desimea populației în Moldova de Al. G. Dimitrescu».

MIȘCAREA CULTURALĂ

în țară și în străinătate.

NECROLOG: † Adelina Tăslăuanu.

Răspunsuri.

BUCUREȘTI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADĂ RIUREANU No. 3

20 Bani Numărul

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SEMĂNĂTORUL

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ

COLABORATORI: I. Adam., N. N. Beldiceanu., I. Borcia., I. Boteni., C. Carp., D. N. Ciotori., Al. Doinaru., N. Dunăreanu., Elena Farago., G. Gane., A. Herz., G. Lazăr., G. M. Murgoci., G. Murnu., D. Nanu., C. Osiceanu., P. Papahagi., Ecaterina Pitiș., St. Pop., A. Popovici-Bănățeanu., Em. Protopopescu. I. Răducanu., Radu Rosetti. L. Russu., C. Sandu-Aldea., I. Scurtu., Artur Stavri., C. Teodorescu., Caton Theodorian., G. Tutoveanu., ș. a.

Bacalaureatul *Mardare* se plătia cu asta de o datorie. Adunase în jurul unui pahar la *Dodani*, berăria dosnică din preajma Cișmigiu-lui, pe gradații bateriei unde-și făcea rândul de ostaș.

Acolo, ca la ea acasă, se desfăta pe atunci o lume a Bucureștilor, care știa să petreacă ne supărata și pe efin. Lumea aceea o făcea slujbașii mici, negustorii, plutonierii, mahalagii și galonații cazărmilor.

În fumăria groasă tovarășii de un ceas ai lui *Mardare*, băuseră cât îi ținea pântecul și acum toropiau, bolborosind un cântec și așteptând ceasul care să-i ducă pe fie-care în lumea lor.....

O plictiseală grea stăpâna, apăsând ca plumbul. Somnoroși ca și oaspeții, un bec de gaz trimetea o luminiță slabă pe chipurile aspre ale tunarilor, între cari fața voluntarului se osebia în linii blânde, subțiri, — și'n jurul meselor, trei întrunite, mâini nesigure scăpau paharele gulerate deșertând spuma smântânoasă ce se scurgea, cu flori de zăpăjoare, pe scânduri.

Noaptea de Noemvrie umedă, se simțea afară începând să pice. Mușterii goliseră locul. Chelnerii căscau. Stăpânul la teighea pierdea răbdarea. Ornicul arăta c'a trecut de miezul nopții. Băutura indestulase pe cei rămași și gazul se cheltuia de geaba.

Din colțul unde se contenea chinuit, *Mardare* ceru plata. Nouă înși băuseră cât bateria întregă. El nu gustase mai nimic.

Degetele slabe nu dovedeau limbile catarărilor în cingători, săbiile târaiau pe scânduri, cisme grele purtau picioarele împleticite și mustăți stufoase se lăsau umede pe buze.

Grăbit, chelnărul stinse lumina de pe urmă. Pe ușe se-ambulzeau, clătînându-se, militarii și-n uliță aghirotantul începu să fluere :

«Ah! pentru militari, infanteriști, tunari...»

Din susul bulevardului, mai mult alunecând pe poleiul ce prinsese pojghiță, două umbre se alegeau venind. Mai de aproape se desluși un ofițer cu nevasta. Ca dintr'o poruncă trupurile gradaților se îndreptară, chipiurile de pe sprâncene se dreseră pe frunte. Trecu o înfrigurare din privirea posomorâtă a maiorului care-i fulgerase.

La colțul Sărindarului se despărțiră. Bacalaureatul Mardare apucă la stânga, pe podul Mogoșoaei, ceilalți porniră spre cazarmă.

Sălnicit în sufletul lui, cuprins de-o nesfârșită tristețe, bacalaureatul își ridica gulerul, se scutura și se gândia: O noapte pierdută!...

Și-un dor cald îl cuprindea după o țară din apus; după un oraș vechiu, medieval, unde să simți că și morții trăesc cu cugetul lor, cu opera; după un colț luminos unde să plutească arta; după o năluca.

Legănându-se, dus de-un vis, mergea ast-fel pe ulița noroită, deschizând cu închipuirea o cărare albă înainte...

Tăcerea țesea o pânză amorfă și umbrele tremurau ude. La Capșa doi întârziți beau Șampanie; de subt bolțile unei țaverne venia un plâns de strună rănită; doi îndrăgostiți se furișau subt coviltirul unei trăsuri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din urmă prindea să se ridice un murmur, se deslușia larmă și-un alai răzbătea de aproape. În mantaua lui, zgribulit, se gândea Mardare: o întrunire studentească, cum mai fusese de curând, scandal de sigur, și-și iuția pașii, să scape.

Strigăte tari, urale, se înpleteau într'un glas singur, puternic, îl împresurau.

O trăsură deshamată, trasă de-un cârd de oameni, îi răsări. Iar în mijloc, o femeie înmuiată în horbote, sclipind de scule, purta pe buze trandafirul unui zâmbet. Nu se vedea de flori și-o mare de capete i se descoperise. Sărbătorita era actrița cea mare de la operă care sorbia farmecul succesului de la rampă.

Cunune și crengi umpleau trăsura. În părul ei puțin despletit, ca o fulie se mândrea o camelie.

Cuprins de aceleași friguri, răpit de valurile amețitoare, tânărul se descoperi și'n limba ei sufletul lui rosti cu buzele:

— *Eviva bellissima!*

Cu gesturi gingașe actrița își feria fața de horbotile spaniolei ce n'o lăsa să vadă, o mână de crăiță ridica rochia de mătase și piciorul mic, ascuns în pantof de atlas, atinge scara trăsurei, să coboare.

Prin mulțime o cărare se deschidia în calea ei, în fața hotelului.
Dinainte uși o privia bacalaureatul.

Un braț fierbinte îi încolăci atunci gâtul și buzele ei roșii sărutară ochii cei aprinși ai tânărului frumos.

Pe franțuzește spusese:

— Pentru voi toți.

Depănândându-și picioarele mici, printre fustele albe, artista sburase pe scările hotelului.

Mii de glasuri, din uliță, o chemau la balcon. Ea se ivi înc'odată.

— *Evoiva bellissima!* scăpase iară din pieptul militarului.

Și cu chipiul întins culese camelia desprinsă din părul artistei ce fusese aruncată lui, pentru toți.

Iar după ce zgomotul tăcu, golind ulița și balconul rămase în noaptea rece, negru ca o ruină, bacalaureatul Mardare bine cuvântă noaptea.

Caton Theodorian.

SINGURĂTATE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A vieții mele ispășire

Ai fost — și'n față-mi ai trecut

— O neatinsă fericire

Ce'n vremi de vișor te-am pierdut.

Cu 'nvăpăderea de extaze

Ce arde o deșertăciune

Și schimbă patima în raze,

Eu te-am iubit și'n rugăciune.

Te-ai dus, lăsând tăceri gândirii

Și-atâta gol în jurul meu,

Că'n măreția prăbușiri

Rămas'am doar cu Dumnezeu!

D. Nanu

CISMELE

Jupân Lache aveă un zor înainte de sărbători, deși măsură până și-timpul, cât suceă o țigară. Ce să le faci? așa sunt mușterii. Stai d-ta

dela Sântămăria mică până aproape de lăsatul secului cu calfa pe sim-brie și cu ucenicul pe mâncare, pentru o pereche de cisme la două săptămâni. Și acum ne îndeasă toți, că s'apropie Crăciunul. Pavalencu cu bocancii:

— Să nu mă lași, nene, că-ți număr ban lângă ban, da' vreau să am și eu o cinste de zi mare.

Tarsița căldărarului Ilie în fiecare zi trecea pela jupâneasa Marghioala:

— Țățico dragă, să nu mă uite jupănu? Uite parcă mi se moaie picioarele și m'apucă cu zăduf, când mă gândesc, să n'am botforașii cu bizețuri acū de ziua asta.

Dar neamțu ăla care ține școala în colț către șoseaua Ogorului t. De-o săptămână aducea câte-o țigară de foi d'ale bune, o întindea jupânului, clipea din ochii unde mai rămăseseră doar câte-va fire din genele galbene și începea vorba:

... tomu șupan, pentru chetuț ala dela fetița me...

Seara lucrau până târziu și când jupânul da ultima lovitură în talpă în semn că s'a isprăvit, calfa, Ion, îmbracă paltonul, spuneă rămas bun, ținând pălăria în mână și ucenicul, Niță, sărea dupe scăunel așeză sculele la locul lor, vărsă apa din vadră și'și pregăteă patul mișcător, care sta strâns ziua lângă perete.

Băiatul eră din Slănic, feciorul lui Păltinel. Tată-său aveă un ciur de puradei și pe Ion, ăl mai mare, îl dase, la meșteșug. Cu jupânul Lache învoiala eră așa: să stea patru ani ucenic pe haine și mâncare, iar în anul din urmă să-i mai cumpere câte ceva din scule. Băiatul a rămas în prăvălie și pentru-că tot Ion se numeă și calfa, lui i-au zis Niță.

Niță în sus, Niță în jos... ba cu coșul în piață, ba la donița, de apă. Niță la spălat vasele, Niță trimis la vecini cu împărțeli... se obișnuise băiatul cu numele cel nou, dar în sat n'ar fi spus că-l cheamă așa, doamne ferește!

Dintru întâi i-a fost dor tare d'acasă și când nu eră toi de lucru, se cereă jupânului. Dar căpătă cam acelaș răspuns:

— Ce să faci și acolo, băiete? Lasă de Crăciun colo, să-ți fac haine, să-ți încăput cismulițele ălea, să ai și tu haznă de petrecere.

Se împlinea anul de când venise și Crăciunul eră aproape. Băiatul încercă iar vorba după făgăduiala dată.

— Jupâne, m'aș duce și eu p'acasă de sărbători. Scrie tata ca să fac ce-oi face și să nu care cum-vă să nu mă duc...

— Ce casă, mă, ce casă? răspunde jupânul restit, ai învățat să pui o pereche de fețe și după aia să-mi vorbești de plimbare? Să nu uiți să te duci dimineață cu cismele la ăla dela capul podului, la

Pandele...! Și să nu-mi smiorcăi aci, că dau cu calapodul, mă știi tu!

Niță s'a culcat și a adormit repede de oboseală. A doua zi și-a legat cismele într'o basmă și a pornit la drum, auzind încă odată sfatul jupânului.

— Bagă de seamă băețe, ții podul Mogoșoaii înainte... da să nu-mi caști gura pela geamuri!

Băiatul pornește, vesel că mai ese în lume. Merge la fugă, călcând cu toată talpa pe unde e ghiată, iar timpul câștigat îl întrebuintează oprindu-se în câte un loc și minunându-se de atâtea scumpeturi cari fac banilor cu ochiul.

Trăsurile se țin lanț, automobile încearcă să treacă înainte, sunând din corn ca o amenințare. Trotuarele sunt pline de lume și chiar domni cu blănuri bogate au câte un pachet de târguială. Niță își face loc, purtând basmaua după umăr, cum ducea la moară dăsăguța cu boabe și uitând necazul, sau poate de prea mare dor, începe să cânte colinde din satul lui. Câteodată glasul își ia drumul ca pe poteca din pădure și trecătorii întorc ochii o clipă: unii parcă ar vrea să facă semn gardistului, dar sunt ocupați ca în ajunul sărbătorilor și își văd de altă treabă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Altă fugă pe lângă trăsurile și timpul câștigat îl petrece la o vitrină cu jucării. Se uită la moși de hârtie cu bărbile cât ei de mari, la ramurile de brad împodobite cu panglicuțe, la purceluși cu funtă în rât și face o mișcare din buze, parcă ar vrea să spună: lucruri de cari n'am nevoie... Simte la ceafă răsuflarea cui-va și se întoarce. Un băiat cam de vârsta lui, îmbrăcat cu pantaloni ajustați din alții mai mariți fără nimic în mână, cu fața oacheșe și trasă, stă lângă el și e gata să-i întindă mâna după gât.

— Mergi? zice Niță ca unui cunoscut.

— Să mergem, răspunse celalt și pornind, Păltinel nu'și uită de cântare. Necunoscutul îl cuprinde acum bine după gât și înaintează amândoi pe unde e loc, cum ar merge în urma vitelor, copii când arde soarele, când se încălzește praful pe drum și se învârtesc în aer roiuri de musculițe, îmbătate de aroma verii.

Niță se oprește iar și-și ia seama să întrebe:

— Cum te chiamă pe tine?

— Da, pe tine, întrebă și necunoscutul.

— Spune tu întâi; n'ai venit tu la mine?

— Ba spune tu!

— Pe mine mă chiamă Ion, da jupânul îmi zice Niță.

— Pe mine Florea,... eu am fugit dela stăpân, că dacă nu mi-a da drumu acasă... Când te-am auzit cântând, am venit drept. Câți tocmai ca la noi. De unde ești?

— De departe, mă! Până la noi mergi o jumătate de zi cu trenul și tot mai e o poștă de drum.

— Cum îi zice satului vostru?

— Nu știi, dacă ți-oiu spune. Da'să-ți spui... Slănic îi zice. Ai auzit de numele ăsta?

— N'am auzit răspunde Florea. Da'eu sunt mai de departe — de dincoto tocmai din Șinca. U-u...cât e pân'la noi! Nu cred că aș ști să mai mă duc îndărăt. Acu tot am plecat eu,...mai întreb ici, colea și trebuie să înemeresc.

— Adică tu nu te mai întorci îndărăt? adaogă Niță gânditor. Și eu m'am cerut la jupănu, dar nici n'a vrut să audă. M'a trimis cu cismele astea la ghereta dela capul podului, unde cică e un vânzător de gazete Pande, cunoscut cu d-lui și să iau douăzeci și doi de franci. După ce i-oiu da bani, am să mai mă cer odată. Jupănul nostru, când ia bani e vesel toată ziua... Uite cum mergem noi așa în neștire... ia să întreb; și se apropie de un sergent.

— Domnule sergent, unde e ghereta dela capul podului?

— Înainte, băete și la stânga! Mai întreabă și acolo pe cine-va! închee omul, întorcându-se în altă parte.

Au ajuns. Ghereta e o căsuță de lemn, cu pereți tot una de gazete lipite. Un băețăș așteaptă în față și suflă greu., par'că ar fi venit în fugă de undeva. Niță se apropie și lăasă legătura de după gât:

— Aici șade d. Pande?

— Aici, răspunde băiatul strein, ținând o mână în buzunar și privind șiret pe supt sprâncene. Dacă ai venit cu cismele dela jupân Lache a zis să le lași aci. Eu i le dau, că-l aștept să sosească și după ce le-o probă, primești paralele.

Niță e bun bucuros că a scăpat de sarcina din spinare. Rămânând ușurat, se întinde săși îndrepte oasele și stă ca omul care n'are ce face. De odată se aude un fluierat și fumul negru se ridică peste case.

— Trinu, mă! strigă Florea și o croește la fugă în partea aceia.

Niță îl sosește și se opresc la un pâlmar de zid. Vagoanele trec pe rând unul după altul și pela ferestre rād ochii fericiților, cari se duc acasă de Crăciun.

Copii își simt ochii uzi de lacrimi. Florea întinde iar mâna după gât, Niță începe să cânte colinde de anul nou și, fără să știe cum, se trezesc mergând încet amândoi pe marginea traseului. Gândul le sboară departe, la sate dintre munți, la casele cu acoperișul greu de zăpadă, la drumurile lucii de pârție, la tovarăși copilași cu cari umblau după colindețe în noaptea de ajun.

— Voi colindați la ajun? înterupe Florea.

— Cum nu...! Ce bine petreceam noi atunci! La voi se colindă noaptea, or despre ziuă?

— Așa când începe a înseră, răspunde Florea.

— La noi e altfel. Să vezi cum e la noi. Ne adunăm la moară la una Nastasia. Punem fiecare câte un ban și jumătate, sau doi și cumpăram o litră de rachiu pentru morăreasă, pe lângă că-i mai făceam parte la colindețe: covrigi, mere, colaci, nuci, pere... Cu banii ălanți cumpăram vin de la han, îl fierbeam în tuciul morii și ne făceam roată, cu fete cu tot, împrejurul ceonului, de unde se ridica abur de te îmbătă, nu altceva.

Când cântă cocoșii de trei ori, luam traistele după gât și bețele în mână. Care de care se întrecea să aibă bătă de lemn bun: de sânger, de corn... cu piroane în vârf, ca să ție la ghiață. Ai mai mari intrau înainte și rar de se sfințea căine în curtea omului. Mă! să fi văzut cum se pitulau jigodiile pân țarcuri, pe la clăile de fân! Eram mulți, nu e vorbă, și dacă nu ne răspundea la o casă, ori ne strigă după fereastră, să credem... noi porneam toți într'un glas:

Bureți pă păreți...

Cucuete pân curte,—și ne grămădeam spre poartă.

Când întâlneam o ceată din alt cătun și dacă ne sumețean puțerilor, nu le lăsam fir de colindeț în traistă. Odată unul a alunecat din fugă și am venit vre-o zece grămadă peste el. Când ne-am sculat, l'am cunoscut după cisme; eră băiatul primarului... Aoleo! mi-adusei aminte de cisme. Sai îndărăt că mă omoară jupânul, dacă nu m'oi duce cu banii.

Se întorc repede la gheretă. Unele foi cu litere cât mână, fâlfaiau în bătaia vântului și băețaușul cu cismele nu mai eră acoloa. Niță se uită pe ochiul de geam și-și amintește chipul domnului Pandele.

— Jupânul zicea că să-mi dai banii pe cisme, domnule Pandele!

— Da, da. Bine că le-ai adus. Unde sunt?

— Le-am lăsat adineaurea băiatului d'aci.

— Ce băiat, răspunde d. Pandele mirat. Ala a fost un pungaș; eu n'am nici un băiat.

Niță nu poate să mai zică nimic. Se întoarce către Florea, ca și cum ar vrea să'l ia de mărturie și lacrimile încep să curgă fierbinți peste obrazul înfrigorat.

— Așa, flăcăiașule, adă cismele și'ți număr banii, închee d. Pandele, părându-i, oare cum, bine de întâmplarea, că tot nu se înlesnea dumnealui așa de dimineață pentru toată suma.

Un timp Niță rămâne împietrit locului și nimeni nu'l întreabă

de ce plânge. Florea stă mai la o parte cu mâinile în buzunar și păreă gata la o hotărâre.

— Niță, fără cisme, ori fără bani, n'ai ce să cauți la Jupânu ! Hai cu mine și om ține drumul ăsta înainte. Tot acasă e mai bine, mă ! Mergi ?

— Hai, răspunde Niță, după o pauză și-și șterge lacrimile cu dosul mâinii.

Jupâneasa Marghioala a trebuit să plăteacă o slujbă la biserică : prea înjurase de lucruri sfinte Jupân Lache tocmai în așteptarea sărbătorilor.

1. Boteni.

CORNEILLE

C I N N A

Act I. Scena I.

Aemilia

*A ! dorinți nerăbdătoare ale răsbunării sfinte,
V'a 'ncolțit în al meu suflet moartea dragului părinte.
Aprigi fii ai urei mele ce din chin v'ați adăpat
Și pe cari-a mea durere, strâns la sân va zămbrițișat,
Nu vă puneți stăpânirea peste viața mea trudită,
Mai lăsați-mă o clipă să răsufli liniștită...
Să privesc în mine însă-mi fără să mă înspăimânt,
Ce primejdii voi să birui, unde merg, și unde sunt ?
Când mă uit și văd pe August ca un astru 'n strălucire
Sint muștrarea voastră 'n cuget, înviind din amintire,
Și mi-arată pe-al meu tată de-al lui braț însângerat,
Cum spre tron, din peptu-i face, prima treaptă de urcat,
Când îmi puneți față 'n față, încruntata lui icoană
El isvorul urei mele,—sint a furiilor goană,
Mă las dusă 'n voia voastră de-a furtunelor mâinii.
Pentru-o moarte sunt datoare nu cu una, — ci cu mii !
Vreau în dreapta-mi tulburare, să mijească azi lumina.
Nu urâsc atât pe August, cât de mult iubesc pe Cina.
Și sint fierberea mâniei cum la fund s'a potolit
Când primejdia îmi cere jertfa celui mai iubit.
In potriva mea, O Cina !, îmi înăbuș răsvărtirea
Numai cugetând că poate, eu îți pregătesc peirea.
Și cu toate că din ura-mi, tu nimic nu 'npărtăsești,
Îți cer sângele lui August, când pe al tău primejduești !
Nu se seceră-așa lesne, capete ce port cunune,
Fără să descarci asupra-ți, trăznetele-a mii furtune.
Indoelnică-i scăparea, iar primejdia e-acî :*

SOCI
PETRU

Un amic te poate vinde țința-ți poate nimici,
 O poruncă auzită mai greșit, o 'mprejurare,
 Pot asupra-ți să răstoarne nedibacea încercare.
 Pot să'ntoarcă lovitura ce spre dânsul ai țințit
 Și în propria-i ruină să fii însuși prăvălît.
 Căci deși lucrezi cu râvnă să-mi întinzi o ocrotire
 A dușmanului cădere, va fi poate-a ta strivire.
 Nu te duc! Cursa morții stă în drum... m'apuc fiori,
 La ce bună-i răsbunarea, de-ar fi scris ca tu să mori?
 Ași fi inimă de fiară să mă bucur de-o plăcere
 Când știu bine că se naște dintr'o jertfă de durere.
 Și ar trebui trecută printre mari nenorociri
 Moartea dușmanului care ai plătit'o cu jeliri.
 Ah! Dar când răsbuni un tată? Poți să stai în cumpeni oare?
 Ori ce-ai pierde, după dânsul, e ceva ce te mai doare?
 Și când ucigașu-i cade chiar de-al nostru braț străpuns,
 Cântărești cu câte pierderi țința scumpă ți-ai ajuns?
 O fugiți zadarnici temeri, dulci chemări să nu măndemne,
 Nu'ncolțiți în al meu suflet slăbiciunile nedemne.
 Sprijinește-mi tu, lubire, datoria, mea de-acum,
 Tocmai tu ce-mi stai în cale și m'abați plângând din drum.
 A ta glorie e jertfa; fă-o întreagă, se cuvine!
 Fii mărinimoasă, rabdă să se nalte al peste tine, Library Cluj
 Dă-i cât poți mai mult; la răndu-i, ți-o întoarce din prisos:
 Laurii isbândeii sale, ți-ar aduce drept prinos!

D. Nanu

IN BUCOVINA

(Impresii dela șezătorile literare)

«Nimic nu e mai greu de îndurat ca un șir de zile senine» spune Goethe; totuși am fi vrut să nu se sfârșească nici odată șederea noastră în Bucovina, ci să trăim mereu acele zile înălțătoare pe care cei de-a-colo ni le-a înseninat cu atâta dragoste frățască.

Au fost, într'adevăr, zile de sărbătoare. Amintirea lor va rămânea pururea întipărită în sufletele acelor care au luat parte la ele, precum în viața culturală a neamului, aceste zile vor rămâne evenimente, menite să caracterizeze vremea de sbuciumare în care trăim.

Dragostea cu care s'au dus scriitorii să țină șezători, n'a putut să nu aibă un răsunset adânc în inimile românilor de dincolo, care rare ori găsesc prilejul să citească o carte românească, — și primirea ce ni s'a făcut a fost talmăcirea acelei dragoste ce ne-o poartă și dânsii, dar pe care n'au prilejul să și-o arate de cât în împrejurări anumite.

Dacă judecăm după cuvântările și primirile strălucite ce s'au făcut, pretutindeni, scriitorilor, vedem cât de iubiți și cât de așteptați erau ei, acolo, — dar ceea-ce ne-a impresionat pe toți, mai mult de cât ori-ce, e darul cel mai scump ce ni l'au putut face la primirea noastră, arătându-ne dragostea de neam și de limbă pe care o păstrează neprihănită, centrele românești care rămân neatinse de înrăurirea streină, satele românești — mai românești, poate, de cât multe din cele ce viețuiesc între Carpați și Mare, — și lăcomia cu care ascultau în graiul limpede al strămoșilor, scrierile acelora ce-au venit să le citească.

Șezătorile literare au un îndoit folos. Mai întâi scriitorii au prilejul să cunoască mai de aproape viața românilor, în cele mai depărtate ținuturi și aceștia la rândul lor, venind în atingere cu scriitorii înțeleg farmecul citirei și al culturii, li se trezește năzuința de a se lumina, după cum s'a întâmplat, ca la Rădăuți, după citirea D-lui Șadoveanu, din Creangă, să vină țărani trupeși, cu pletele cărunte, cu ochii luminați ca după cine știe ce isbândă, să ceară cărți ca să citească seara la vetrele lor înconjurați de ai lor, de neveste și de copii. Cine știe dacă după pilda celor veniți din România nu s'ar apuca și ei Duminica și sărbătoarea să facă șezători și dacă în serile viforoase de iarnă nu se vor aduna mai mulți în casa aceluia care are cartea, ca să audă de Moș Nichifor Coțcarul și de Moș Ioan Roată și cine știe iară dacă nu cumva scriitorii ce știu pe de rost minunatele povești ale lui Creangă, nu se duc să arunce hăt depărtate sămânța din care să răsare un alt Creangă tot atât de ademenitor și tot atât de mare!

De data aceasta șezătorile au fost ținute în amintirea acestui neîntrecut povestitor, de care puțini își mai aduc aminte, de care mulți nici nu știu că a trăit, dovadă nepăsarea cu care s'a comemorat alțișia ani de la moartea lui. O parte din scriitorii după frumoasele primiri ce li s'au făcut în țară când cu șezătorile ținute, s'au gândit să treacă peste munți și ca să sărbătorească amintirea lui Creangă s'au dus în orașele românești din Bucovina, fără să bănuiască măcar ce li se pregătea acolo, fără să-și inchipue că ceea ce și pusese în gând avea să aibă atita răsunet în inimile atitor români doritori de carte românească. Și nu voi uita nici o dată ochii împainjenați de lacrimi ai lui Șadoveanu, care de abea putea răspunde în gara de la Câmpulung, cuvântărei rostite de primar eșit în întimpinarea noastră, în fruntea a două mii de oameni, — și nici unul din noi căruia ne-a fost dat să ne străbată fiorii unei adevărate înduioșări, nu vom uita primirea ametoare și adevărat românească pe care ne-au făcut-o Câmpulungenii, în sunetul de buciume, în urări de fericire, în pocnete de săcălușuri, ci vom

avea pururea în fața ochilor acea mare întinsă de capete care ne alcătuia alaiul, intrând în oraș și care l-a făcut pe primar să spună lui Sadoveanu, încremenit încă, — «ii e greu pământului în urmă».—

Ne-au umplut ochii de lacrimi și inima de-o fericire ce nu se poate scrie, cântările românești și steagul românesc înfipt la toate casele și portul românesc îmbrăcat de miile de țărani, toți chipeși, toți trupeși, cu plete lungi pe spate, cu căciuli țuguiete, de ți se părea că trăești încă vremea Sfântului de la Putna.

Ce să mai spui de șezători în salile mari ale «Caselor Naționale» neîncăpătoare și pentru cei veniți din împrejurimi să audă, —de mulțumirile ce urmau cetirea bucăților noastre, de râsul și delirul ce urma după fie care bucată din Creangă, cetită cu o minunată artă de Sadoveanu!

Recitesc ce-am scris și simt cât de slab am zugrăvit aceste sărbători. D-nii Sadoveanu, Gârleanu și Caton Theodorian în alte părți vor scrie așa cum trebuie să fie scris, — mie să mi să ierte îndrăzneala, dar prea am fost fericit și prea au fost înălțătoare acele zile.... N'am putut înăbuși în mine acest prisos de mulțumire pe care îl aștern aci.—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Herz.

Ianuarie 1910.

DĂRI DE SEAMĂ

Desimea populațiunii în Moldova. D-l Al. G. Dimitrescu (Aldim.), profesor de geografie, publică sub acest titlu în Buletinul Min. de Agric. și Domenii din a. 1909, o interesantă lucrare asupra repartiției populațiunii după regiuni naturale, în Moldova. «Este vorba de a prinde raportul de causalitate dintre pământ și locuitorii săi, într'o țară unde nu se află o intensivă exploatare economică, care să ascundă legătura dintre pământ și om.»

Această lucrare, pe lângă că este minuțios făcută, este foarte bine venită, căci ea completează o lucrare a d-lui prof. E. de Martonne (Paris) asupra aceluiași subiect privitor la Muntenia. D-l Dimitrescu urmează aceeași metodă, aplicată, — am putea zice inaugurată, — de d-l de Martonne la studiul Munteniei. Ca și acesta, d-sa s'a servit pentru această lucrare de izvoare foarte serioase, atât pentru orografia și hidrografia Moldovei, (hărțile 1/200.000 și 1/50.000) cât și pentru geologia, flora etc., și de statisticele publicate sau adunate de d-l L. Colescu; măsura suprafeței ținuturilor s'a făcut cu planimetrul Coradi pe harta 1/200.000.

D-l Dimitrescu, pe lângă o serie de nouă tabele, în cari arată: a) ținuturile naturale, cu suprafața și populația lor; b) cultura pe județe; c) bogăția animală și d)

productivitatea câtor-vă ținuturi naturale pe anii 1900—1901, dă și o hartă pe scara 1/800.000 a Moldovei, în care se reprezintă prin culori desimea populațiunii în fiecare din cele 82 (prea multe!) ținuturi naturale. La această hartă a adăogat o schiță a formei terenurilor cu isohipe și cu întinderea pădurilor celor mai mari, ambele indicațiuni fiind de o deosebită importanță în distribuția desimei populațiunii. Din această hartă și din descrierea ei se vede, că cele mai populate regiuni sunt ținuturile așezate dealungul Siretului și afluenților lui, Bârlad, Bistrița și Troțuș, (peste 100 km. p.) mai ales în partea de N. a Moldovei. Dintre afluenții Prutului numai Bahluiul este mai populat și regiunea Crasna-Huși, etc. E de relevat, că regiuni cu populație foarte deasă, sunt dealungul Troțosului și Bistriței inferioare. După ce arată împărțirea geografică naturală a Moldovei, așa cum de mulți ani o prezintă geografia României de G. Murgoci și I. Popa-Burcă, (pe care d-l D. o perde din vedere printre deosebitile izvoare ce citează) d-l D. face și o descriere succintă a regiunilor naturale, indicând factorii sau influențele naturale cari au făcut să se îngrămădească în anumite părți populațiunea. După d-sa, trei sunt factori cari hotărăsc îndeșirea populației: 1) dezvoltarea industriei; 2) prezența apei; 3) drumurile. Primele două sunt de necontestat; ni se pare însă că drumurilor li se dă o prea mare importanță. Mai degrabă, drumurile sunt o consecință imediată a îndeșirii populațiunii, iar alți factori economici, sociali sau cu totul artificiali, pot să aibă influență mai mare asupra densității populațiunii. În această considerație, multmai important ni se arată prezența pădurii, care poate determină o așezare mai temeinică a populației, mai ales în regiuni ca ale noastre, cu ierni foarte friguroase. Rărima populațiunii în stepe, nu e numai din cauza lipsei de apă, căci nu în toate stepele este așa de adâncă, ca în Bărăgan, ci și într-o bună măsură și lipsei lemnului de construcție și de foc, fapt pe care îl amintește și d-l D. N'ar fi fost rău, dacă se accentuă aceasta și mai mult și se insistă mai mult asupra influenței stepei.

Dacă studiem așezările principale în toate țările cu stepe, și în special în țara noastră, vom constata că centrele importante de populațiune, orașele mai mari și mai vechi s'au înjghebat — se înțelege — pe râuri, dar, neapărat în marginea zonei de pădure. Și chiar în regiunea studiată de d-l D. avem o mulțime de exemple: Dorohoiul, Botoșanii, Iași, Huși, Vaslui, Bârlad, Tecuci, Focșani în Moldova; apoi în Muntenia: R. - Sărat, Buzău, Mizil, Ploești, București, Alexandria, Roșiori, Caracal ș. a., își datorește poziția lor în special acestor factori; dacă trecem în Basarabia, Rusia, Ungaria etc., exemplele se pot înmulți ori cât.

Dar, într-o problemă ca cea a desimei populațiunii, nu numai cauzele naturale sunt determinante, și d-l D. nu perde ocaziunea de a scoate în lumină acest lucru. Un exemplu în această privință, din lucrarea d-lui Dimitrescu trebuie neapărat amintit. Partea de N. a Moldovei, între râul Moldova, dealurile Dorohoiului și Botoșanilor, se caracterizează prin o mai deasă populație, deși pământul este puțin productiv, minele și stabilimentele industriale lipsesc, etc. Această regiune, se dispune însă ca o coroană în jurul Sucevei, care a fost vechea și strălucita capitală a Moldovei. A fost dar natural ca împrejurimile ei va fi fost cele dintâi și cele mai mult populate.

Lucrarea d-lui profesor Dimitrescu și în special tablele, arată o muncă intensivă desfășurată într'un mediu și în condițiunile prielnice din străinătate, cari nu sunt de sigur cele dela noi pentru geografie. Limba aleasă, pe unele locuri chiar forțată pentru a fi originală, (de ex. clădăria caselor, peptănăturile scursorilor de ape, vălurire etc.) arată interesul ce s'a pus la această cercetare. Trebuie totuși să amintim aci, că numirile noi, ca *podgoria* și *podîșca* nu sunt proprii terminologiei geografiei. *Podgoria*, deși după origina cuvântului ar fi ceceea d-l Dimitrescu vrea să facă din ea, *poalele dealurilor*, totuși la noi are altă semnificare, fiind o denumire consacrată dealurilor

cu vii. Dacă d-l de Martonne a întrebuințat-o cu succes în Muntenia, este pentru că acolo toate poalele dealurilor sunt acoperite cu vii. Această denumire, nu mai este proprie în Moldova unde linia viei se scoboară mult spre SE. Cât privește *podîșca*, (padolică sau sarmatică, etc.), este neuzită și improprie; pod, podiș, e denumire populară de o formă orografică anume, podîșca este altceva.

G. M. M.

MIȘCAREA CULTURALĂ IN ȚARĂ

* Tocmai la momentul oportun, în vârtejul discuțiilor și agitațiilor cu caracter religios, cari prevestesc epoca de renaștere a bisericii strămoșești, apare la «Minerva» prea frumoasa ediție populară a *Noului Testament*, sub îngrijirea competentă a P. S. Sale Arhiepiscopului Sofronie Craioveanul, locotenent al Eparhiei de Râmnic. Volumul de 318 pag. cuprinde evangheliile după Mateiu, Marcu, Luca și Ioan, cu introduceri și note lămuritoare într-o practică orânduire pentru citirea zilnică. Textul Evangheliștilor e păstrat întocmai după ediția Sfântului Sinod al bisericii noastre. Noua ediție va contribui, desigur, la răspândirea cultului religios în masele largi ale cetitorilor români.

* *Spinoscutesele Anecdote ale d-lui Th. D. Speranță* au rămas un izvor de umor sănătos pentru copii, ca și pentru oamenii maturi. Într'un volum elegant editura «Minervei» publică o culegere de anecdote ale bătrânului poet vesel. Ele au sarea și piperul scrierilor mai vechi ale d-lui Speranță. Le citești și râzi cu poftă: umorul lor este umorul poporului nostru.

* Ieftenele *ediții ale clasicilor români*, din editura «Minervei». apar una după alta, ceiace dovedește odată mai mult, dezvoltarea extraordinară a bunului gust literar la noi. Și când te gândești, că numai acum vre-o zece, cincisprezece ani, bieții noștri clasici, ferecați în ediții enorme de scumpe, zăceau uitați în rafturile librăriilor!

* Zilele acestea a eșit ediția II-a din «Po-

vestea Vorbii» a lui Anton Pann. «Finul Pepelii, cel isteț ca un proverb» precum l'a caracterizat Eminescu, nu se bucură nici astăzi de aprecierea literară, pe care ar merită-o. E mult citit, în tinerime și la țară, dar locul lui ar fi și printre operele de studiu ale istoricilor și criticilor literari de astăzi. Unele bucăți ale sale — ca minunata «Osânda strugurelui» — sunt mărgăritare adevărate și nu le mai află perechea printre fabulele românești.

* Opera din tinerețe a unui clasic mai nou, romanul *„Geniu Pustiu»* de Eminescu, apare în a treia ediție. Nu e nici o mirare. Poetul genial își retrăește, în paginile acestui roman sentimental, parte din tinerețea sa. Povestirea e curgătoare și plină de farmec poetic. Singuratică episoade au mare putere epică și dramatică Găsim în «Geniu Pustiu» și germeii unor poezii și cugetări, cari sunt legate de epoca producției eroice a maestrului.

* Mica *biblioteca populară a „Minervei»* se apropie grabnic de jubileul volumului centenar. Literatură originală, traduceri din autori străini, opere practice, stau la îndemâna oricui pentru trezeci de bani. Dintre volumele mai noi, amintim deocamdată studiile limpezi și obiective ale d-lui Sextil Pușcariu de la Universitatea din Cernăuți, asupra mișcării literare din ultimii ani. Tineri poeți și prozatori, scrierile critice, revistele de seamă sunt apreciate pe înțelesul tuturor. D. Pușcariu caracterizează cu mult bun simț noile curente literare.

* Alt progres cultural este proaspăta *Biblioteca teatrală a «Minervei»*. Pentru acelaș preț mic, cetitorii primesc piesele originale și străine, cari se joacă la Teatrul Național. Au apărut până acum, traduceri: Heidelbergul de altă dată (O. Densușianu), Guérin Notarul (Brătescu Voinești), Un Faliment (B. Hêtrat), Revizorul (N. Dunăreanu), Diavolul (Gusti) și excelența piesă originală «Sanda a d-lui A. Florescu».

* Și *romanele celebre* ale literaturii universale au început să fie traduse la noi de pene literare. Ele sunt chemate a înlocui cu totul romanele de senzație și traduceri netrebnice ale romanelor de

valoare. În zilele acestea, a apărut, în traducerea d-lui Radu Baltag, romanul lui Balzac: *Moș Goriot*. Lectura în românește a celor mai bune romane străine pregătește gustul publicului pentru viitoarele romane originale din viața noastră socială.

— «Junimea Literară», harnica revistă din Cernăuți, care apare sub îngrijirea cunoscuților publiciști I. Nistor și G. Tofan, pregătește un număr festiv la care vor colabora toți scriitorii cari au luat parte la șezătorile ținute în Bucovina.

— «Unirea» din Blaj are în No. 1 o prea frumoasă schiță a d-lui I. Agârbiceanu, *La moartea lui Nonuț*.

IN STRĂINĂTATE

— În America s'a întocmit o Academie în felul aceleia din Franța cu singura deosebire că nemuritorii sunt în număr de cincizeci și nu de patruzeci ca la Paris.

Președintele noii instituții culturale din Statele-Unite este scriitorul, foarte cunoscut, *Howelle* și secretar perpetuu, *Johnson*.

— În Berlin s'a jucat cu mare succes piesa „*Strandkinder*” (Copii de pe marginea mării) de Sudermann. Subiectul e istoric.

— Noua piesă a lui H. Lavedan, cunoscutul scriitor și academician francez, «*Sire*», tot cu un subiect istoric, a avut mult succes la Paris.

— În jurul lui *Chantecler* al lui Rostand se face atâta zgomot în cât nu se poate auzi cântecul bietului cocoș, care se pregătește de șeșase ani. Se zice totuși că noua piesă va fi cea mai bună din poemele lui Rostand. Paul Bourget și Jules Lemaitre cari au asistat la una din repetiții au adeverit svonul.

— Censura din Berlin a oprit reprezentarea dramei lui Maeterlink «*Maria Magdalena*» la Deutsches Theater. La Leipzig, însă, piesa a fost jucată cu mici modificări.

— Un calendar german «*Hanskalender des Deutschen Volksbildungsvereines in*

Rumänien» pe 1910, publică într'o frumoasă traducere a d-lui Hârsu, schița d-lui Sandu Aldea, «*Ghiocel*».

* La Universitatea *Harvard* în America s'a creat o catedră de artă dramatică pentru tinerii scriitori care vor să scrie teatru. Ideea a dat-o profesorul Baker care a și început în seminarul său lucrări în această direcție.

* «*Clasici și Romantici*» e un extras din opera *Grosse Männer*, a cunoscutului filozof *Wilhelm Ostwald* de la Lipsa, pe care o publică revista «*Zukunft*» de la 1 Ianuarie a c., *Ostwald* găsește ca parte caracteristică la clasici, o reacțiune înceată a spiritului (flegmatici și melancolici), pe când la romantici, (în deosebi cei sanguinici sau colerici) se observă o reacțiune foarte vie.

Pildele alese sunt sugestive.

Romanticii se simt atrași, în acelaș timp, de mai multe probleme, pe care însă rare ori le dezleagă definitiv.

Clasicii lucrează încet, observă mult o problemă și foarte adesea dau opere de-ăvârșite.

De multe ori, romanticii au o mai mare influență asupra timpului lor, se bucură de mai multă considerație, în schimb clasicii au o înrăurire mai adâncă asupra mersului științelor.

* Invățațul francez *Paul Pelliot* a găsit în provincia Kan-Su din China, o întreagă bibliotecă cu manuscrise din veacul de mijloc. Cine știe câte lucruri interesante se vor fi gășind acolo.

* După un manuscris al unei opere a lui Wagner—*die Hochzeit*— se găsește la Jena o simfonie care se crede a fi a lui Beethoven. Fiind cântată simfonia aceasta a plăcut foarte mult.

* «*Mercure de France*» din 16 Ianuarie spune că broșura d-lui N. Iorga «Românii și Maghiarii» este un răspuns al ziarului Independența Română...

* S'a cântat la Roma nouă operă a lui Leoncavallo, «*Maja*». Acțiunea se petrece în ținuturile pline de poezie ale Provenței.

* Ziarele aduc știrea că a murit la Cristiania o bătrână, *Alma Herming*, care servise lui Ibsen de model pentru «*Nora*».

* La Berlin, d. A. Tzigara-Samurcaș a organizat, ca și anul trecut, o expoziție de artă națională.

* În *Bretagne* s'a găsit câteva morminte pline de lucruri scumpe. Erau locuri de odihnă ale Vikingilor, colindătorii de odinioară ai apelor și acei cari făcuseră chiar pe Carol cel Mare să se teamă de dânșii.

* La 19 Ianuarie, *Jules Lemaitre*, a început la Societatea de Conferințe din Paris, o serie de conferințe în care se ocupă de *Fénelon*. Conferințele apar săptămânal în «*La Revue hebdomadaire*». Se știe că în anii trecuți Jules Lemaitre a vorbit la aceeași Societate și a publicat în aceeași revistă cuvântările sale asupra lui *Rousseau* și *Racine*.

* O parte din poeziile poetului englez *Swinburne* tot atât de renumit ca și Byron și Schelley, au apărut în traducere franceză datorită lui Gabriel Mourey.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ADELINA TĂSLĂUANU

(A. O. MAIOR)

Telegraful ne-a adus știrea cea tristă.

La Sibiu s'a stins în puterea vârstei, numai de treizeci și trei de ani, femeea distinsă care a fost scriitoare modestă, d-na Adelinea Tăslăuanu, născută Olteanu.

Scrierile Adelinei Tăslăuanu, care iscălia cu pseudonimul A. O. Maior, după cum și era o vrednică scoborătoare a lui Petru Maior, se adresează sufletelor de copii și sunt o adevărată comoară de bunătate și gingășie, precum gingașă și bună a fost și ființa aleasă care le-a scris.

„*Biblioteca copiilor și a tinerimei*”, editate de revista «*Luceafărul*», care ajunseser la al cincilea volum, va rămânea trăind în inimele tinere numele Adelinei Tăslăuanu—drag împletit din floarea vișinilor și cireșilor.

În revista Sibiana numele ei îl mai întâmpinăm sub traduceri frumos făcute din Björnson (Synnöve Solbakken), Tolstoi (Cum s'ajungi la fericire), sub cronici și dări de seamă scrise cu deosebit bun simț.

Scriitorul acestor rânduri a cunoscut-o din copilărie. La Craiova mai întâiu, în anii tineri, ca studentă harnică. Apoi la Sibiu, pe cărarea dintre arini; la «*Luceafărul*» soție iubitoare și prețioasă mână de ajutor redacției. Pe urmă la Rășinari între orfanii sorii și cumnatului ei Barcianu, — soră și mamă totdeauna. Ca prietină bună asemenea a știut-o cunoaște. Adelinea Tăslăuanu întrunia marile însușiri ale româncei

inteligente care știe deopotrivă să fie a familiei și a neamului. Firea ei veselă și deschisă n'o întunecase încă umbra boalei ce pândia urmărindu-i avântul.

Dar de un rând de vreme viața i se făcuse un chin. Boala îi rodea inima, tot ce avea mai delicat...

La 8 Ianuarie, însfârșit, veni moartea de culese acest suflet rar, presărând jalea printre rude, între românii Sibieni și printre prieteni.

Amintirea-i blândă n'o să se răcească niciodată, însă, între noi.
Odihnească-se.

C. T.

ERATĂ

Câteva greșeli de tipar s'au strecurat în schița «Isădia» din numărul trecut:
La pagina 25 rîndul 26 în loc de *pisart* să se cetească *prizărit*.

» » 25 » 39 » » » *foame* » » » *teama*.
» » 27 » 1 » » » *rugând* » » » *văzând*.

RĂSPUNSURI

D-rei E. B. Iași.— Versurile drăgălașe, dar prea intime.

Victor I. Cozmin.— Articole mai mari de critică se scriu de criticii noștri competenți. Dacă articolul este omagial, trimiteți-l subiectului însuși.

C. G. Viorel.— Alege și d-ta între gura sobei și gura coșului.

C. Snagoveanu.— Celiți mai mult și veți scrie în felul acestor strofe cari au și înțeles și farmec.

La malul negrei ape tăcut alai coboară —

S'a stins în cer făclia apusului de seară.

Acum vâpaia lunii în nouri bolta-și sapă,

Cu străluciri de aur ard stelele pe apă.

C. S. Sp. Galați.— Se opune acela căruia i-ai dedicat-o!

R. D. Ioan.— Prea traduceți mult. Le vom citi în volum.

Fl. St.— Vișorul d-tale nu e de actualitate în iarna asta așa de lină pe care n'a biruit-o de cât Vișorul d-lui Delavrancea.

I. St.— Versuri curgătoare, subiecte banale.

Pătru Vultur.— Lasă-ne și lasă-te!

E. C.— Și un «Artist» poate fi banal când forma e banală!

Sm. Virgil.— E greu și să traduci.

St. Vasile.— Unele versuri promit. Mai încercați.

I. Al. San-Giorgiu.— Zadarnic!

INSTITUTUL DE EDITURĂ „MINERVA“

A APĂRUT:

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSSON

VESELUL ȘTRENȚAR

TRADUCERE DE

D. N. CIOTORI

SOCIETATEA ROMÂNĂ

PENTRU

INDUSTRIA OXIGENULUI, ACETILENEI ȘI ALTE GAZE

BUCUREȘTI

Director general, S. EDW. HUBLIN,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

UNICA FABRICĂ ÎN ORIENT

pentru

ACETILENA DIZOLVATĂ

Cel mai eficient combustibil pentru iluminat. Lumină plăcută, și igienică liberă de orice pericol.

ALFRED LÖWENBACH & Co.

București, Calea Victoriei, 146

Casă de comerț, cu materii combustibile

== CARBUNI. COKS-LIGNIT ==

==== ANTRACIT ====

Petrol. Benzină. Uleiuri minerale.

CEREȚI ORI ȘI UNDE

CIOCOLATA

BERINDEI

Cel mai bun și căutat nutriment al copiilor.

LIBRARIA NAȚIONALĂ

SOCIETATE COOPERATIVA PE ACȚIUNI

47, — GALEA VICTORIEI — 47,

FURNISEAZĂ TOT FELUL DE CĂRȚI ROMÂNE ȘI STRĂINE, PRECUM ȘI
RECHIZITE ȘCOLARE, DE BIUROU, etc.

CASĂ DE EDITURĂ

REVUE GÉNÉRALE

des sciences appliquées

PETROLE, — MÉCANIQUE, — INDUSTRIE, — FINANCES

Paraissant deux fois par mois.

— Rédaction et Administration : Str. Câmpineanu 60, București. —

Abonnement : 30 fr. p. Roumanie (36 p. l'étranger) par an.

PROGRESUL ROMÂNESC

MAGAZIN DE CONSUM

MARE ASORTIMENT DE COLONIALE. — BIUVETĂ LUXOASĂ

București, Strada Fântânci No. 1, colț cu Calea Victoriei.

G. Constantinescu & T. Eremie

INGINERI

BIUROU TECHNIC

București, Str. Câmpineanu No. 60.

EXECUTĂ TOT FELUL DE :
— LUCRĂRI IN BETON ARMAT —
REZERVOARE DE PETROL. — MAGAZII
MAȘINI, INSTALAȚII MECANICE
PODURI ȘI CĂI FERATE

PROTECTOR

Oficiu internațional de brevete și
invențiuni

București, Str. Câmpineanu No. 60.

TIPOGRAFIA

ȘI

Stabilimentul de Arte Grafice

GEORGE IONESCU

București, — Strada Academiei, 30.

Efectuează orice fel de lucrări
atingătoare de această branșă, precum :

REVISTE, ZIARE, CĂRȚI
ȘCOLASTICE HOTĂRNICII,
MEMORANDE,
CECURI, COMPTURI, CĂRȚI DE
VIZITĂ, DIFERITE INVITAȚIUNI,
AFIȘE IN DIFERITE CULORI ȘI
IN DIFERITE LIMBI ȘI FORMATE.

Deviza Stabilimentului este :
Acurateța, Promptitudinea și
Prețuri moderate.